

4. DE TOEKOMST VAN ISRAËL

We zullen allemaal wel erkennen dat Israël een bijzonder volk is. Een volk dat een unieke plaats inneemt in de geschiedenis van de volkerenwereld. Het volk van Israël werd over de aarde verstrooid, er vonden hevige vervolgingen plaats, maar toch is het als volk niet ten ondergegaan. Andere volkeren, hoe groot en machtig ze in het verleden ook waren, zijn verdwenen van het wereldtoneel, maar Israël bleef onder alle volkeren bestaan. En dat is niet het enige. Na eeuwen en eeuwen is dit volk vanuit de verstrooiing teruggekeerd naar het land van de voorvaderen, waar het nu als een zelfstandige natie woont. We vragen ons af: Wat is de reden daarvan? De oplossing vinden we niet in Israël zelf, dit heeft alles te maken met het handelen van Israëls God. Uit alle volkeren der aarde koos God dit volk uit om Zijn trouw en waarheid te tonen. We zien het al bij Abram, de stamvader van dit volk. De Heere riep hem weg uit het heidendom. Abram moest zijn geboorteland met haar afgoden verlaten en op reis gaan naar het land dat God hem wijzen zou. De Heere zou hem tot een groet volk maken en in hem zouden alle geslachten van de aardbodem gezegend zijn. En wanneer we ons afvragen waarom God Abram riep dan vinden we het antwoord daarop niet in Abram, maar in het verkiezend welbehagen des Heeren. In Abram zelf is geen enkele verklaring te vinden en ook niet in het volk dat uit hem geboren zal worden. Zo trouw is dat volk niet in de dienst van God. De Heere moest heel wat over de Israëlieten klagen. Ze worden een weerspannig en hardnekkig volk genoemd. Toch koos de Heere dit volk uit, niet omdat het beter was, maar uit vrije gunst alleen. De liefde waarmee Hij Israël omringde was vrije en verkiezende liefde. Een liefde die niet gebaseerd is op de deugden van Israël, maar die enkel en alleen gegrond is op het welbehagen van God. Die liefde is vele malen gekrenkt, maar toch houdt ze nooit op. Want ze komt voort uit het hart van God. Daarom is die liefde ook eeuwig en kan God Zijn volk nooit loslaten. Ook al heeft het dat vanwege hun zonden duizendmaal verdiend. Het wordt geslagen en gestraft vanwege zijn afdwaling. Maar al wil het van God af, het komt nooit van Hem los, want Hij komt door Zijn Woord nooit meer van hen los. Wat Hij gesproken heeft, blijft vast en onverbroken. Daarom is Israël zo'n bijzonder volk. God heeft er een speciale band mee. Achter alles van Israël zit het handelen van Hem. Die trouw houdt in der eeuwigheid en niet laat varende werken Zijner handen.

4.1 Heeft God zijn volk verstoten?

Wat er ook gebeurde, door welke diepe dalen het ook heen moest gaan, de Heere bleef waken over Zijn volk. Dat is de reden waarom alle eeuwen door het volk van Israël bleef bestaan. Maar is dat sinds de komst van Christus in het vlees en zijn verwerping door de joden niet veranderd? Ze hebben immers geroepen: "Zijn bloed kome over ons en onze kinderen"? De vraag dringt zich op of ze zich door zo te handelen niet definitief van God hebben losgescheurd. Wanneer we de kerkgeschiedenis nagaan dan merken we dat eeuwenlang de mening gangbaar was dat de Heere geen bijzondere bemoeienis meer met dit volk kon hebben. Al werd door anderen op grond van de beloften des 1-keren gewezen op een noodzakelijk nationaal herstel van Israël overheerste lange tijd toch de gedachte dat het zijn bijzondere positie was kwijtgeraakt.

De kerk van het Nieuwe Testament had de plaats van Israël ingenomen. Sinds Goede Vrijdag wordt met Israël de kerk bedoeld, zo werd er gesteld. Israël als volk van God heeft afgedaan, haar rol is uitgespeeld, dacht men. Daarom zijn al de beloften van God niet meer van toepassing op het vleselijk Israël, maar op het geestelijk Israël en dat is de kerk. Maar al is die opvatting wijd verbreid, toch vindt ze geen enkele grond in de Bijbel. Nergens wordt er maar een vingerwijzing in die richting gegeven. We lezen juist het tegendeel. De apostel

Paulus schrijft aan de gemeente van Rome dat God Zijn volk dat Hij tevoren gekend had niet heeft verstoten. Het kwaad van de verwerping van Gods Zoon wordt Israël zeer zwaar aangerekend. Dat wel. De Heere gaat er niet aan voorbij, Hij bezoekt dit kwaad ook. Maar dat wil nog niet zeggen dat de Heere Zijn volk verworpen Testament voor het oprapen. We kunnen het al zien tijdens het Pinksterfeest, dat is dus nog maar kort na Goede Vrijdag. Dan wordt het evangelie voor het eerst in Jeruzalem, de hoofdstad van de joden verkondigd en niet in een heidense stad. En het zijn juist joden die als eersten tot bekering komen. En wanneer Paulus op zijn zendingsreizen de wereld intrekt, gaat hij het eerst naar de synagoge en pas daarna, als de joden het evangelie verwerpen, richt hij zich tot de heidenen. En al klaagt Paulus in de Romeinenbrief over de verharding die er onder de joden gekomen is, hij voegt er in een adem aan toe dat ze maarten dele is en eenmaal ook tot een einde zal komen. 'Alsdan zal gans Israël zalig worden', we komen er later nog op terug. Wanneer we nu alleen letten op het verband van deze tekst, dan wordt ons duidelijk dat de apostel denkt aan Israël als natie. In de tijd dat hij deze woorden schrijft is het dan weliswaar het verharde Israël, maar ondanks dat zijn het toch de beminde kinderen om der Vaders wil, met wie God zal doorgaan. Want de genadegif-ten en de roeping Gods zijn onberouwelijk. En wanneer Paulus dan let op de betekenis daarvan eindigt hij in een lofzang, waarin hij de diepte van de rijkdom van zowel de kennis als de wijsheid van God bezingt: "Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen". Het is hem te wonderlijk en te groot, maar toch is het waar dat God zijn volk niet heeft verstoten.

4.2 Een nationaal herstel

In de geschiedenis van de kerk is er altijd al belangstelling geweest voor het volk Israël. Dat spreekt voor zich. Want als we in aanraking komen met de Bijbel dan komen we automatisch ook in aanraking met de geschiedenis van het volk Israël. Daarin zien we zo duidelijk hoe God in het verleden Zijn weg is gegaan met Zijn volk. Vooral sinds de ontwikkelingen na de Tweede Wereldoorlog is die belangstelling alleen maar toegenomen. Ook dat is wel te begrijpen. Want sinds 14 mei 1948 vormt Israël weer een zelfstandige staat. En wat er sindsdien is beleefd, grenst aan het onmogelijke. Toen direct na het uitroepen van de staat Israël de oorlog uitbrak beschikte het leger slechts over twee kanonnen, waarvan een het niet deed. Dat ene kanon moest het hele front bestrijken, wat al leen maar mogelijk was door het ding van het ene naar het andere punt te verslepen. Met waterpijpen die er op een afstand uitzagen als vuurlopen werd de vijand om de tuin geleid. Via geluidsversterkers werd mitrailleurgeknetter uitgezonden. En wat een staaltjes van moed en dapperheid zijn er ook daarna niet door de Mossad, de Israëlische geheime dienst, verricht. We denken aan de ontvoering van Eichmann en het weghalen van vijf kanonneerboten onder het oog van de Franse geheime dienst. Het zijn verhalen die ons herinneren aan de tijd van de richters. Ze zijn even bijzonder als de verhalen uit het Oude Testament. Het is gewoonweg niet te geloven, zo wonderlijk ging het toe. Maar je moet het wel geloven, want de mensen die het betraf, leven nog.

Het gebeuren rond Israël is een van de meest boeiende feiten die we aantreffen in de geschiedenis van onze tijd. Het is een gebeuren dat in de loop van de wereldgeschiedenis nog nooit eerder heeft plaatsgehad. Een volk keert na een eeuwenlange ballingschap weer terug naar huis. Het woonde overal en nergens voelde het zich thuis. Maar na eeuwen van vervolging en ellende blijkt dat volk toch nog springlevend te zijn. En nu keren ze terug. Uit meer dan honderd verschillende landen stromen ze samen naar hun oorspronkelijk gebied. Vanuit het oosten en het westen, het noorden en het zuiden vergadert het zich op het plekje

grond waar eens de tenten van Abram, Izaak en Jakob stonden. Door het verschil in herkomst zijn er ondertussen wel heel wat problemen te overwinnen. We denken alleen nog maar aan de taal. Joden die in Nederland woonden, spraken Nederlands en Duitse joden Duits. Het gevolg daarvan is dat er op dit moment in Palestina minstens twintig tot vijfentwintig verschillende talen worden gesproken.

Israël was dan weliswaar een staat, maar het volk sprak zeker in het begin van haar bestaan nog geen gemeenschappelijke taal. Maar dat is een tijdelijke zaak. Op de scholen wordt de kinderen het Ivriet geleerd, een taal die veel overeenkomsten heeft met het klassieke Hebreeuws van het Oude Testament, Op die manier is het taalprobleem bijna opgelost, hoewel nog niet volledig, om de eenvoudige reden dat er nog steeds mensen uit verschillende landen zoals Amerika en Rusland terugkeren. Niet alleen de taal levert moeilijkheden op. Ook zijn er grote verschillen in de cultuur van de landen waar men vandaan komt. Ook dat vormt voor de overheid een probleem om uit al die verschillende mensen met een totaal andere achtergrond een eenheid te vormen. Maar toch houdt het stand, ondanks deze en andere moeilijkheden, die zich vooral in de beginperiode hebben voorgedaan. Het onmogelijke schijnt mogelijk te zijn. We zien het ook aan de manier waarop de mensen er komen. Enkele jaren geleden kon niemand verwachten dat ook joden uit Rusland het beloofde land zouden bevolken. Maar zonder slag of stoot viel het IJzeren Gordijnen sinds die tijd verlaten duizenden en duizenden joden dat land om zich definitief in Palestina te vestigen. En terwijl de immigrantenstroom maar doorgaat, bouwt men er een eigen volksbestaan op. Het nationaal herstel van Israël is werkelijkheid geworden. De feiten spreken wat dat betreft een duidelijke taal.

Dat wil echter niet zeggen dat alle joden over de hele wereld klaar staan om naar Israël te vertrekken. Dat zou ook ondoenlijk zijn. Het zou op nogal wat praktische bezwaren stuiten. We hoeven alleen maar te denken aan de problemen die er rond de huisvesting zouden ontstaan. Voor velen is het wonen in het rijke westen veel aantrekkelijker dan op het grondgebied Israël. Maar ondanks dat leeft er toch onder velen een drang om zich daar te vestigen. Zodoende heeft Israël nu al een bevolking van zo'n vijf miljoen zielen. En waarom keren er nu zoveel joden terug naar Palestina? Er zijn verschillende redenen voor te noemen. Een van de belangrijkste factoren is wel het heimwee dat eeuwenlang gesluimerd heeft. In de Bijbel wordt dat heimwee ook al verwoord. "Eerder vergeet mijn rechterhand Zichzelve dan dat ik u vergeet, o Jeruzalem." Dat verlangen is met het komen en gaan der geslachten nooit gestorven maar altijd levend gebleven. Op het joodse nieuwjaarsfeest wenst men elkaar niet veel heil en zegen toe, zoals wij dat doen, maar men spreekt de wens uit dat men elkaar het volgende jaar in Jeruzalem zal ontmoeten. Op een joodse bruiloft klinkt de bede: "Moge de stem van de bruid en de bruidegom nog eens weerklinken in de straten van Jeruzalem" Een andere oorzaak vinden we in de vervolgingen. Fris geen volk ter wereld, dat zo geleden heeft als het joodse volk. In de Handelingen der apostelen lezen we al van Aquilla en Priscilla die Rome moeten verlaten vanwege het antisemitisme.

Ook in ons land werden vooral in de Middeleeuwen de mensen opgehitst tegen joden, omdat ze moordenaars van Christus waren. Allerlei verhalen deden de ronde. Tijdens de paasmaaltijd zouden de joden het brood mengen met het bloed van christenkinderen. Tijdens pestepidemieën zouden de joden de bronnen vergiftigen. En de kerk heeft, uitzonderingen daargelaten, gezwegen.

In de westerse wereld werden de joden geduld, maar daar hield het wel bij op. Ze moesten hoge belastingen betalen, maar een gewoon beroep uitoefenen was bijna een onmogelijkheid. Een jood mocht geen lid van een gilde zijn en daarom was hij gedwongen

om zich in de geldhandel te verdiepen, waardoor hij door de winsten die hij behaalde nog meer werd gehaat. Dit zijn slechts enkele menselijke verklaringen voor de massale terugkeer die plaatsvindt in onze dagen. Maar er is meer te noemen en dat is van groter gewicht. Er schuilt een diepere oorzaak achter dit gebeuren en die komt aan het licht wanneer we de Bijbel openen en aan het woord laten. Dan zien we achter dit handelen van mensen het handelen van God. In het nationaal herstel van Israël zien we de vervulling van profetische woorden, die we aantreffen in het Oude Testament. Daarin wordt herhaaldelijk gesproken over een terugkeer naar het land der beloften. Deze profetieën zijn ten dele al vervuld na de ballingschap in Babel, toen velen onder de leiding van Ezra en Nehemia de terugkeer waagden. Maar de volledige vervulling van deze beloften liet op zich wachten. Al keerden er dan velen terug, van een nationaal herstel, waar ook over werd gesproken, was geen sprake. In de dagen van de Heere Jezus en ervoor werd het volk door een vreemde heerser onderdrukt. Het werd geen zelfstandige natie. Toen kwamen de joden alleen maar uit Babel terug, dus alleen uit het oosten, terwijl de Heere zijn volk toezegde hen te verlossen uit het oosten en uit het westen, dus overal vandaan. Hij zou hen vergaderen uit al de landen der aarde. In onze tijd zien we hoe deze belofte van God volle werkelijkheid wordt.

4.3 Een geestelijk herstel

In onze dagen zien we hoe het nationale herstel van Israël zich voltrekt. De wonderen waarvan we lezen in het Oude Testament herhalen zich. Of is het geen wonder dat Israël terugkeert naar het beloofde land? Alles is er aan gedaan om dit volk uit te roeien, In de gaskamers van Hitler Duitsland zijn miljoenen mensen omgebracht. Maar juist door al dit lijden en verdriet kon de staat Israël ontstaan. Het is het enige positieve resultaat van Hitlers levenswerk.

Onwillekeurig denken we aan het woord van Jozef, geuit aan het adres van zijn broeders: "Gij hebt wel tegen mij kwaad gedacht, maar God heeft het ten goede gedacht." Gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren gaan velen de vraag stellen "Hoe komt het toch dat dit volk niet ten onder is gegaan hoewel het zo dikwijls is geprobeerd?" God moet er toch zijn bedoeling mee hebben dat Israël is teruggekeerd? En hieraan gekoppeld komt nog een andere vraag bij ons boven. Blijft het alleen bij een nationaal herstel zonder meer, of is er nog meer aan de hand? Is Israël dan toch nog bestemd om Gods genade in de eindtijd te verheerlijken? Wanneer we proberen om in eerbied te luisteren naar de Heilige Schrift dan moeten we deze laatste vraag bevestigend beantwoorden. Ezechiël profeteerde reeds van het geestelijk herstel van Israël. 'Na de terugkeer uit den vreemde zal God de zonden van zijn volk vergeven en een nieuw leven in hen werken. Hun stenen hart zal Hij wegnemen en hen een hart van vlees en bloed geven. Zij zullen Hem tot een volk zijn en Hij zal hun tot een God zijn." Dit woord zal in vervulling gaan wanneer het volk zich tot God bekeert. En bekering bestaat hieruit dat we de Heere Jezus erkennen als de Messias, de van God gezonden Zaligmaker uit het geslacht van David.

Daar is op dit moment in Israël nog weinig van te zien. Wat dat betreft kunnen we met Paulus nog steeds spreken van een verharding, die voor een deel over Israël gekomen is. De apostel klaagt daar al over in Romeinen 11. Maar hij weet dat dit niet altijd zo zal blijven. En hij acht het nodig dat ook de heiden-christenen het zullen weten dat die verharding van voorbijgaande aard is. Er is een "totdat", dat wil zeggen er komt eenmaal een einde aan. Dat einde zal er zijn wanneer de volheid der heidenen zal ingegaan zijn, zo zegt de apostel. Deze uitdrukking kan heel verschillend worden uitgelegd. Het is mogelijk dat Paulus hiermee bedoelt dat eerst het getal van de uitverkoren onder de heidenen toegebracht moet zijn. Als

dat vol is, als er dus niemand van de heidenen meer tot bekering komt dan komt er pas een einde aan de verharding van Israël. Maar we kunnen het ook zo lezen dat Paulus hier zegt dat eerst aan alle heidenen het Evangelie verkondigd moet worden, voordat er een verandering plaatsvindt in de houding van Israël. Anderen geven de verklaring dat er eerst onder de heidenvolken een geestelijke opwekking moet komen, die dan als vanzelf over zal slaan op Israël.

Maar welke uitleg er ook aan zijn woorden wordt gegeven, er komt naar het woord van de apostel een einde aan de verharding van Israël. En als dat moment aangebroken is, dan zal alzo gans Israël zalig worden, zo zegt hij dan verder. We zouden bij deze uitspraak het accent kunnen leggen op gans Israël, maar het is misschien beter om de nadruk te leggen op het woordje alzo. Het zal alzo geschieden. Dat wijst ons op twee dingen. In de eerste plaats op het verloop van de heilsgeschiedenis. Eerst is er de verharding van Israel, daarna is er de gang van het Evangelie naar de heidenen, die tot de volheid zullen komen en alzo, op deze wijze, volgens dit verloop, zal dan ook geheel Israël worden behouden. Een tweede gedachte, die ook in dit "alzo" ligt, is het ingeënt zijn en het opnieuw ingeënt worden in de olijfboom (ik citeer vrij prof. dr. C. Graafland in het "Vaste Verbond", En dat inlijven is alleen mogelijk door het geloof in Jezus Christus. Dat geldt voor de Israëliet niet anders dan voor ons. Wanneer zij niet in het ongeloof blijven, zullen ze ingelijfd worden en alzo, dus op dezelfde wijze als de heidenen, zalig worden. Gans Israël. Hoeveel dat er zullen zijn, zullen we maar overlaten aan Hem, Die alle dingen regeert. Voor ons als christelijke gemeente blijft de roeping over om te volharden in het gebed voor het behoud van onze oudste broeder en de opdracht om te getuigen van de ene Naam, Waardoor wij moeten zalig worden. En die houding hoeft niet uitzichtloos te zijn. De Bijbel voorzegt ons dat de Heere weer heerlijk zal worden in Israël, meer dan ooit te voren. En in die geestelijke opleving mag de kerk uit de heidenen delen. Laten we maar niet te snel zeggen, dat de profetieën aangaande het volk Israël niet worden vervuld. Want al Gods beloften, ook deze beloften waarvan wij niet weten hoe ze werkelijkheid zullen worden, zijn in Christus Jezus ja en amen. Het stichten van de staat Israël laat ons in onze dagen zien, dat er voor God geen onmogelijkheden zijn. Laten we wel voor waken, dat we door het zien van de ontwikkelingen die plaatsvinden met Israël, dit volk op zich niet gaan verheerlijken, maar letten op het handelen van de almachtige en eeuwige God en Hem aanbidden om wat Hij aan Zijn volk verricht. Laten we het niet verwachten van het rijk der joden, maar van het Rijk van Koning Jezus. Dat heeft eenwigheidswaarde. De burgers van dat Rijk bestaan niet alleen uit hen, die toegebracht worden uit de heidenvolken, maar ook uit hen die uit Jacob zijn geboren. Zij allen hebben Christus Jezus door het geloof omhelsd. Zo gaat de volheid der heidenen in. Zo wordt gans Israël zalig.